

ת"פ 7756/12/20 - מדינת ישראל נגד שילת אספור

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 7756-12-20 מדינת ישראל נ' אספור

בפני בעניין:	כבוד השופט עמית מיכלס המאשימה נגד	מדינת ישראל
	הנאשמת	שילת אספור

בשם המאשימה: עו"ד עידן סטולוב

בשם הנאשמת: עו"ד אייל אבולפיה

גזר דין

רקע ותמצית עובדות כתב האישום

1. הנאשמת הורשעה, בהכרעת דין מנומקת, בעבירות של **הפרעת שוטר במילוי תפקידו**, לפי סעיף 275 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); **שימוש בכוח או באיומים למנוע מעצר**, לפי סעיף 47(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח משולב], תשכ"ט-1969.

2. עובדות כתב האישום פורטו בהרחבה בהכרעת הדין ועל כן אחזור על עיקרם בלבד. בתאריך 23.5.2020, בסמוך לשעה 23:16 הבחינו שוטר ומתנדב בנאשמת כשהיא נוהגת ברכבה במהירות בנתיב מולם, והסתובבו סיבוב פרסה לצורך עיכוב הנאשמת לבדיקה. הנאשמת עצרה את הרכב תוך שהפעילה אורות מצוקה, התיישבה במושב הנוסע שליד מושב הנהג ועישנה סיגריה. השוטר עצר את הניידת במקביל לרכב, שאל את הנאשמת לשמה, והנאשמת מסרה שם שאינו שלה. משזוהתה הנאשמת במערכת המשטרתיות, יצא השוטר מהניידת, ניגש אליה וביקש ממנה להזדהות על ידי מסירת תעודת זהות. משסירבה הנאשמת למסור לשוטר מסמך מזהה, ואף אמרה לו שאינה חייבת לעשות כן, התריע השוטר שיאלץ לעכבה לתחנה לצורך כך. בתגובה החלה הנאשמת לתעד את השוטר שוורץ באמצעות מכשיר הטלפון הנייד שלה ואמרה לו: "תקשיב טוב, אני נכה פוסט טראומה, אם אני מגיעה היום לתחנה אני נשבעת שאתה תשלם על זה... בבית משפט", ובתוך כך השליכה את בדל הסיגריה שעישנה על הרצפה מחוץ לרכב. השוטר ביקש מהנאשמת לצאת מהרכב, אולם היא סירבה, תוך שאמרה לו שאם הוא רוצה שיעצור אותה בכוח. השוטר חזר לניידת על מנת לרשום לנאשמת דוחות על אודות השלכת הסיגריה והפרעה לתנועה.

בהמשך נכנסה הנאשמת לפיצרייה סמוכה, הביאה עמה מגש פיצה, הכניסה אותו לתא המטען של הרכב

וביקשה לעזוב את המקום. השוטר ביקש מהנאשמת להמתין במקום עד אשר יסיים לכתוב את הדוח וביקש ממנה את מפתחות הרכב. בתגובה הניפה הנאשמת את ידה מעלה, תוך שצעקה לעברו: "יאללה יאללה אל תעצבן אותי", התקדמה אל עבר דלת מושב הנהג ופתחה את דלת הרכב. בהמשך אף דחפה הנאשמת את השוטר, מה שהוביל למעצרה. הנאשמת התנגדה למעצרה, הניפה את ידיה ורגליה וקיללה את שוורץ במלים: "בן זונה, שרמוטה" והשוטרים נאלצו לאזוק אותה תוך הפעלת כוח.

התנגדות הנאשמת למעצרה המשיכה אף בתחנת המשטרה, שם סירבה לכבילת רגליה, השתוללה, בעטה לכל עבר וקיללה את שוורץ, בין היתר במלים: "תמות, אמן יעשו לבת שלך אותו דבר, יא בן זונה, חכה, יש אלוהים בשמים חכה, יא אנס מסריח בן זונה, איזה שוטרים..."

תמצית טיעוני הצדדים

3. ב"כ המאשימה הפנה לממצאי הכרעת הדין שאימצו את המיוחס לנאשמת בכתב האישום. לדבריו, יש להשקיף על מעשיה הנאשמת במבט על כדי להבין את התנהגותה המחוצפת כלפי השוטרים לאורך האירוע כולו, שכללה אף את דחיפת השוטר והתנגדות אקטיבית למעצרה, ולשקף זאת בענישה מוחשית, בהינתן שהפגיעה של הנאשמת בערכים המוגנים היא מהותית. עוד הפנה לדוגמאות מהפסיקה הנוהגת וביקש לקבוע מתחם עונשי הנע בין חודשיים מאסר שיכול יורצו בעבודות שירות ועד שנת מאסר.

בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנה ב"כ המאשימה לגילה הצעיר של הנאשמת, לעברה הפלילי הנקי, ומנגד - לעברה התעבורתי (טל"ת/1) ולכך שלא לקחה אחריות על מעשיה. בהינתן שהנאשמת לא קיבלה אחריות על מעשיה, התנגד ב"כ המאשימה לבקשת ההגנה להפנותה לשירות המבחן, עתר למקם את עונש במרכז המתחם ולהשית עליה 3 חודשי מאסר שיכול יורצו בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי משמעותי לשוטר. בטיעונו הזכיר את קיומם של כתבי תביעה הדדיים שהוגשו הן על ידי השוטר נגד הנאשמת והן על ידי הנאשמת נגד השוטר. על יסוד כל אלו התנגד ב"כ המאשימה לבקשת ההגנה לסיים את ההליך תוך ביטול הרשעת הנאשמת, בנימוק שהיא אינה עומדת באמות המידה שנקבעו בפסיקה לצורך כך.

4. מנגד, עתר ב"כ הנאשמת להטיל על הנאשמת עונש תוך ביטול הרשעתה ואף להפנותה לשירות המבחן. בפתח דבריו איבחן את הפסיקה שהוגשה מטעם המאשימה, והפנה לפסיקה מטעמו התומכת בעתירתו לקביעת מתחם עונשי שתחתיתו במאסר מותנה. אשר לחלקו העליון של המתחם, הפנה למיעוט התיקים בהם מוגשים כתבי אישום בעבירות של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, ובהסתמך על טענה של אכיפה בררנית, ביקש לקבוע רף עונשי עליון של 2-3 חודשי מאסר בעבודות שירות ולמקם את עונשה של הנאשמת בתחתיתו. לדבריו, לא קדם לעבירות תכנון מוקדם, הפנה לקביעה בהכרעת הדין שלפיה מדובר באירוע מיותר, וטען שגם אם החוק היבש עומד לצדו של השוטר, הרי שהיה ביכולתו לנהוג אחרת. עוד טען כי לא נגרם ולא צפוי היה להיגרם כל נזק כתוצאה ממעשי הנאשמת, כאשר לשיטתה הסיבה שהביאה אותה לבצע את העבירה הייתה התעמרות מצד השוטרים. לבסוף הפנה לגילה הצעיר כיום וביום ביצוע העבירות. בכל הנוגע לביטול ההרשעה, טען לפגיעה בדימויה העצמי של הנאשמת ולאיוון המתבקש בין עבירות שאינן

חמורות לבין הנזק שיכול להיגרם, תוך שהפנה לפסיקה. עוד טען כי לנאשמת נגרם נזק כתוצאה מכך שסרטון האירוע הופץ ברשתות החברתיות והפך ויראלי. לדבריו, לא נפתחו נגד הנאשמת תיקים נוספים מאז האירוע.

5. הנאשמת בחרה שלא לנצל את זכות המילה האחרונה וכל שאמרה היה: "אין לי מה להגיד. נגיע ליום כיפור ואנשים ישלמו את הדין". לאחר מכן פנתה לתובע ואמרה לו: "תלך עם זה הביתה", ויצאה מהאולם בסערת רגשות ובצעקות.

סוגיית ביטול ההרשעה

6. ב"כ הנאשמת עתר לבטל את הרשעת הנאשמת, שמשמעותה חריגה מהכלל לפיו מקום בו הוכחה אשמתו של נאשם, יסתיים ההליך בתוצאה של הרשעתו בדין. הטעם לכלל זה נקבע בשורה ארוכה של החלטות של בית המשפט העליון, והוא הצורך להעביר מסר הרתעתי ליחיד ולרבים, לשקף את הפסול שבמעשה בעיני החברה, ולאפשר הטלת עונש מרתיע במידת הצורך. אכן, לעולם תהיה הענישה אינדיבידואלית, אולם החריג לכלל נועד להתמודד עם פערים אפשריים שהוגדרו כ"בלתי נסבלים" בין עוצמת הפגיעה של ההרשעה הפלילית בנאשם לבין התועלת שתצמח מהרשעתו ולאינטרס הציבורי החברתי הכללי [ע"פ 9893/06 לאופר נגד מדינת ישראל (31.12.2007)].

הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטברותם של שני גורמים מרכזיים: האחד, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים. השני, על הרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, כאשר דרישת הפסיקה היא להוכחת קיומו של נזק קונקרטי שייגרם כתוצאה מההרשעה [ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, בפסקה 6 (להלן: עניין כתב)]. אשר לטיב הדרישה לקיומו נזק קונקרטי נקבע ברע"פ 7224/04 משה פרנסקי נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (10.11.2014) שיש לבססה היטב בראיות, ואין די "במידת ודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי". עוד נקבע כי אין די בהצגת אפשרויות תיאורטיות לנזק עתידי שייגרם לנאשם [רע"פ 9118/2012 פריגין נגד מדינת ישראל (01.01.2013); וראו גם: רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (21.10.2018); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (10.6.2014); רע"פ 1097/18 בצלאל נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (18.04.2018)].

עוד יש לציין שבניגוד לטענת ב"כ הנאשמת, ניסיונות שונים שנעשו על מנת להגמיש את הכללים שנקבעו בפסיקה לצורך הימנעות מהרשעה נדחו על ידי בית המשפט העליון [רע"פ 6403/18 יניב הרוש נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (28.11.2018); רע"פ 6819/19 פלקס סרוסי נ' מדינת ישראל, בפסקה 13 (28.10.2019); רע"פ 2327/19 אדוארדו נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (19.5.2019); רע"פ 1240/19 עופר בר לוי נ' מדינת ישראל בפסקה 8 (24.3.2019); רע"פ 2937/20 יהודה דוד וואלפא נ' מדינת ישראל (19.5.2020)].

לאפשרות ביטול ההרשעה בעניינם של נאשמים בגירים נקבע: "בית-משפט זה חזר וקבע כי לגבי נאשמים בגירים יופעל האמצעי של הטלת שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן לא מתקיים יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה" [רע"פ 5206/03 גוסינוב נ' מדינת ישראל פסקה 5

14.7.2003).] ובענינים של קבע השופט (כתוארו אז) א. רובינשטיין ברע"פ 873/12 פלוני נ' מדינת ישראל (2.2.2012): "עם כל הצער על אבן הריחיים של הרשעה בפלילים אשר תלה אדם צעיר בצווארו, על זאת כמובן אחראי הוא בלבד..."

7. המקרה שלפנינו אינו נופל לגדר אותם מקרים חריגים המאפשרים את סיום ההליך תוך ביטול הרשעת הנאשמת. גם אם מעשי הנאשמת, מכוערים ככל שיהיו, אינם מהווים מחסום מפני סיום ההליך ללא הרשעה, הרי שלא הונחה תשתית ראיתית, ולו ראשונית ורחוקה, לפגיעה בסיכויי שיקומה, לא כל שכן נזק קונקרטי וממשי, כנדרש בפסיקה. מעבר לאמור, מדובר בנאשמת שלא הכתה על חטא, לא קיבלה אחריות על מעשיה אף לא בשלב הטיעונים לעונש, לא התנצלה על מעשיה ודומה שלא הפנימה את חומרתם עד לרגע זה ממש. מכאן שהנאשמת לא עברה הליך שיקומי מכל סוג שהוא, עליו ניתן היה לנסות ולהסתמך לצורך ביסוס בקשתה להימנע מהרשעתה. אכן, ב"כ הנאשמת ביקש להפנות את הנאשמת לשירות המבחן, אולם זאת בעיקר לצורך הצגת מצבה בתחומי חייה השונים, כאשר התשובה לשאלתי במהלך הדיון האם הנאשמת בכלל מעוניינת להשתלב בהליך טיפולי, ניתנה תשובה מהוססת ולא חד משמעית, המשתלבת עם חוסר הפנמת הנאשמת למעשיה ואי לקיחת האחריות מצדה. לאחר ישיבת הטיעונים לעונש מצא ב"כ הנאשמת להגיש מספר מסמכים הקושרים למצבה הנפשי של הנאשמת ולטיפולים אותם עברה, אולם א מצאתי כי יש במסמכים אלו כדי להצביע על נסיבות חיים כה חריגות ויוצאות דופן המצדיקות את ביטול הרשעתה [ראו והשוו: רע"פ 5579/10 קריה נ' מדינת ישראל (2.8.2010) (להלן: עניין קריה)].

אשר על כן, דין בקשת הנאשמת לביטול הרשעתה להידחות.

מתחם העונש ההולם

8. מעשי הנאשמת פגעו בערכים מוגנים חשובים בהם שמירה על שלטון החוק ושמירה על השוטרים שהם שליחי הציבור כולו לקיום הסדר הציבורי. השוטרים מוצבים ברחובות הערים למטרות מגוונות כשליחי הציבור ופועלים נאמנה לטובת כלל האזרחים שומרי החוק, במטרה לאפשר חיי שגרה בטוחים ושלווים ברחבי הערים, לעתים תוך סיכון חייהם. מעשי הנאשמת כלפי השוטרים מלמדים כי היא ראתה בהם "אויבים", שבאו להרע לה, וחבל שכך. על הנאשמת להבין כי ייעודם של השוטרים הוא לא להתעמר באזרחים אלא לסייע להם, כפי שהדבר נעשה כדבר שבשגרה במישורי חיים שונים. גם אם נכון הייתי לקבל את טענת ב"כ הנאשמת כי בפועל לא נגרם נזק לשוטרים, מעבר לחוויה הלא נעימה שעברו, הרי שעדיין גרמו מעשי הנאשמת לפגיעה בשלטון החוק. על הנאשמת לדמות בנפשה מדינה ללא שוטרים והאם הייתה מוכנה לחיות במדינה בה איש הישר בעיניו יעשה, לרבות פנייה מבזה ומשפילה לשוטרים. מעשים מסוג זה מובילים להחלשת מעמד השוטרים ומשפיעים על טיב השירות אותו הם מספקים לאזרחים. עמד על כך השופט (כתוארו אז) ס' ג'ובראן בעניין קריה:

"...יש להוקיע בחומרה רבה מעשים בהם אדם לוקח את החוק לידי, לשם פגיעה והעלבה בעובדי ציבור במהלך מילוי תפקידם. מעשים אלו מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה והעלבה כה קשה של נציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע

אלימות מסוג זה במהירות האפשרית. כאמור על מול אלימות מילולית שכזו המכרסמת ביסודות חברתנו הדמוקרטית יש לנקוט בענישה מרתיעה. הציבור נותן את מבטחו בעובדי הציבור ונציגי החוק, "וטובת הציבור מחייבת כי יובטח להם שיוכלו למלא את תפקידם ללא מורא וללא פחד ... מתוקפנים ומאיימים. לכן הכרח להטיל ענישה של ממש, גם למען ישמעו וייראו" (ע"פ 500/87 בורוכוב נ' מדינת ישראל, 8.3.1988). בתקופה המתאפיינת בגלי אלימות פיזית ומילולית כלפי עובדי ציבור, שומה להגן על השירות הציבורי ועל עובדי הציבור מפני פגיעה בלתי ראויה בכבודם ובמעמדם..."

דברים נכוחים אלו שנאמרו בשנת 2010 דומה שכוחם יפה, ואולי אף ביתר שאת, בימנו אנו.

9. התנהגות הנאשמת כלפי השוטר והמתנדב הייתה מתריסה, מזלזלת ולא פסקה במשך פרק זמן ממושך ביותר, לרבות בתחנת המשטרה לאחר שנעצרה. על אף האמור, מקובלים עליו דברי ב"כ הנאשמת כי אין מדובר באירוע מתוכנן מראש. כאמור, בהכרעת הדין מצאתי לדחות את טענות הנאשמת הנוגעות להתעמרות בה או כל צידוק אחר להתנהגותה הבוטה כלפי השוטרים. כעולה מהכרעת הדין, השוטרים לא מיהרו לעכב את הנאשמת או לעצור אותה, ועובר למעצרה הבהירו לה שייאלצו להשתמש באפשרות זו ככל שתמשיך בהתנהגותה הבוטה.

10. טענתה המרכזית של הנאשמת, שלפיה עברה טראומה בילדותה, וודאי כזו המצדיקה, לגישה, התנהגות חסרת רסן כלפי השוטרים, לא הוכחה בשלב שמיעת הראיות ואף לא הוכחה בשלב הטיעונים לעונש. אכן, ניתן לראות בסרטונים שהנאשמת הייתה שרויה במצוקה כלשהי, אולם מעשי הנאשמת הם אלו שדרדרו את המצב בשטח עד כדי הצורך לעצור אותה ולהביאה לתחנת המשטרה וביכולתה היה לעצור את הדרדרות המצב בכל רגע נתון.

11. אין בידי לקבל אף את טענת ב"כ הנאשמת שלפיה על השוטרים היה להפעיל שיקול דעת ולבצע את מעצר הנאשמת באמצעות שוטרת, שכן מצפיייה בסרטונים, והדבר עולה אף מהכרעת הדין, התנהגות הנאשמת היא שהכתיבה את התנהגות השוטרים בשטח, הצדיקה ביצוע מעצר מהיר טרם תעזוב את המקום, כאשר דחיפות זו לא אפשרה המתנה לשוטרת.

פסיקה נוהגת

12. הצדדים הפנו לפסיקה התומכת, לגישתם, במתחם העונשי לו עתרו. ואולם, סקירת פסקי הדין שהוגשו מלמדת כי בכל אחד מהם היה מדובר במקרה השונה מענייננו, לקולה או לחומרה.

כך למשל, בת"פ (ראשל"צ) 54850-07-19 מדינת ישראל נ' יוסופוב (18.1.2022), שהוגש מטעם המאשימה, נקבע מתחם עונשי הנע בין מספר חודשי מאסר אותם ניתן לרצות בדרך של עבודות שירות ועד שנת מאסר, בנסיבות בהן הורשע נאשם, לאחר ניהול הליך הוכחות, בעבירה של שימוש בכוח או באיומים כדי למנוע מעצר ובעבירת איומים. על הנאשם הוטל עונש עיקרי של 5 חודשי מאסר בעבודות שירות. באותו מקרה לא מילא הנאשם אחר הוראות שוטרים שהורו לו שלא להתרחק מרכב אותו עצרו ובו נהג קודם לכן חברו בצורה מסוכנת ואף סירב להזדהות בפניהם. בשונה

מעניינינו, באותו מקרה הנאשם לא רק שקלל את השוטרים, אלא שגם איים עליהם, הניף לעברם אגרוף שלא כחלק מהתנגדות למעצרו ודחף שוטר. מעבר לכך, מדובר בנאשם בעל עבר פלילי רלוונטי שאף ריצה בעברו מאסר בפועל.

בתיק מקביל שהתנהל נגד אותו נאשם ת"פ (ראשל"צ) 59012-01-18 מדינת ישראל נ' יוסופוב (2.2.2022), הוא הורשע, לאחר ניהול הליך הוכחות, בעבירות של אימים, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והיזק לרכוש, שביטויים בכך ססירב לדרישת שוטרים לערוך חיפוש ברכבו לאחר שנצפה קודם לכן מאיים על אזרחים כשהוא אחוז אלה בידו, איים על מתנדב המשטרה כי הוא יודע היכן הוא מתגורר ואת שם בנו, השליך את האלה ובהמשך גרם נזק למנורה בתחנת המשטרה. על הנאשם נגזר עונש עיקרי של מאסר בעבודות שירות למשך 4 חודשים, המצטבר לעונש שהוטל עליו בתיק הראשון.

שני גזרי הדין אושרו בהסכמה על ידי בית המשפט המחוזי, שדן בהם במאוחד [עפ"ג (מרכז) 4679-03-22; 46927-03-22 יוסופוב נ' מדינת ישראל (22.5.2022)].

לעומת זאת, בת"פ (פ"ת) 37099-01-13 מדינת ישראל נ' סקרוד (30.1.2014), אליו הפנתה ההגנה, הורשע הנאשם בעבירות של התנהגות פסולה במקום ציבורי, התנגדות למעצר והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. על אף שנסיבות המקרה חמורות מהמקרה שלפנינו, נקבע מתחם עונשי הנע בין מאסר מותנה ועד 6 חודשי מאסר, בין היתר נוכח הסכמת הצדים לשימוש שלא כדין באקדח "טייזר" כלפיו. על הנאשם, שבאופן הפוף למקרה שלפנינו הוא בעל עבר פלילי, אולם הודה קיבל אחריות על מעשיו, הוטל עונש של מאסר על תנאי וקנס בסך 7,500. בגזר הדין נסקרה פסיקה עניפה של מקרים שהסתיימו בעונש שאינו כולל רכיב של מאסר בפועל או מאסר בעבודות שירות.

בע"פ (מחוזי י-ם) 48401-03-14 עזרן נ' מדינת ישראל (3.11.2014), שהוגש אף הוא מטעם ההגנה, אושר עונש מאסר מותנה וקנס שהוטלו על נאשם שהורשע, לאחר ניהול הליך הוכחות, בעבירות של תקיפת שוטר במילוי תפקידו והפרעה לשוטר במילוי תפקידו בנסיבות בהן סירב להציג בפני השוטרים תעודת זהות ומשביקשו לעצור אותו, דחף אותם לעבר קיר ושרט אותם בידי. נסיבות אותו מקרה אינן פחותות בחומרתן מהמקרה שלפנינו.

טענת "אכיפה בררנית" כנימוק לקביעת מתחם עונשי נמוך או לביטול הרשעה

13. בדיון שנערך ביום 14.9.2022, בו נשמעו טיעוני הצדדים לעונש נטענה מטעם ההגנה טענת "אכיפה בררנית", תוך שהודגש שעל אף שהיא אינה נטענת במטרה להביא לביטול כתב האישום, הרי שיש בה כדי להשפיע הן על המתחם העונשי והן על סוגיית ביטול ההרשעה. מספר ימים לאחר מכן הוגשה מטעם ההגנה בקשה שכותרתה "בקשה לביטול האישום מטעמי הגנה מן הצדק". בגוף הבקשה הובהר כי היא מוגשת מכוח סעיף 149(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, ותוך הסתמכות על סעיף 151 לאותו חוק, המאפשר להעלות את הטענה בכל שלב במשפט.

לבקשתה צירפה הנאשמת טבלאות המשקפות נתונים סטטיסטיים הנוגעים להעמדה לדין של חשודים בין השנים

2013-2019, בשתי העבירות בהן הורשעה. לגישת הנאשמת, מבססים נתונים אלו התנהלות מפלה ושרירותית של התביעה. בין היתר נטען כי התביעה פעלה באופן "בררני" נוכח תביעת לשון הרע אשר הוגשה מטעמו של השוטר שוורץ. עוד נטען שכתב האישום הוגש בהעדר מדיניות ברורה אצל המאשימה להגשת כתבי אישום בעבירות אלו.

בהינתן עיתוי העלאת הטענה, בשלב מאוחר שלאחר מתן הכרעת הדין ושמיעת טיעונים ארוכים לעונש, לרבות בנושא האכיפה הבררנית, ולאור התארכות ההליכים בתיק זה במידה החורגת מכל פרופורציה, לא מצאתי להיעתר לבקשה ההגנה לקיים דיון נפרד בסוגיה. לאחר שנתתי דעתי לנימוקי הצדדים הן בכתב והן בעל פה, מצאתי כי אין ביד לקבל את הבקשה לביטול כתב האישום, או להתחשבות בנתונים שהובאו לצורך הנמכת המתחם העונשי (שכפי שנראה בהמשך ממילא אינו גבוה ביחס לעתירת המאשימה), או לצורך ביטול ההרשעה.

14. להווי ידוע לכל שהחלטה על העמדה לדין פלילי היא החלטה מנהלית, המצויה בליבת ההחלטות שבסמכות התביעה הכללית לקבל. בעניין זה נפסק פעמים רבות כי הביקורת השיפוטית על החלטת רשויות התביעה האם להגיש כתב אישום תהא, ככלל, ביקורת מצומצמת, ובית המשפט יתערב בשיקול דעתה של התביעה, בין אם לצורך ביטול האישום ובין אם לצורך הקלה בעונש, רק במקרים בהם מדובר במשגה מהותי או בעיוות דין היורדים לשורשו של עניין [ראו והשוו: בג"צ 7195/08 אבו רוחמה נ' הפרקליט הצבאי הראשי (1.7.2009)]. הטעם שניתן לכך ידוע ומוכר אף הוא - "בית המשפט אינו מחליף את רשויות החקירה ואכיפת החוק, אינו מסיג את גבולן ואינו פועל כ'תובע על' או כ'יועץ משפטי-על' או כ'שופט חוקר'" [עע"מ 7485/19 אוסיד קשקוש נ' מדינת ישראל (6.7.2020), פסקה 28 (להלן: עניין קשקוש)]. וברע"פ 7052/18 מדינת ישראל נ' רותם, (5.5.2020) (להלן: עניין רותם), נפסק בדעת רוב כיאיןמקוםלהחליטודוקטרינהשעניינהביקורתמנהליתבהליכיםפליליים, תוך שנקבע כיההליךהפליליאינויכוללהכילביקורתשיפוטיתעלשיקולדעתושלתובעבהחליטועלהעמדתחשודלדין:

"החדרת המשפט המנהלי אל תוככי המשפט הפלילי איננו עוד עירוב תחומין; עסקינן בערבוב אשר יש בו כדי להפוך את היוצרות. חלף בירור אשמתו של נאשם, נדרש לפתע בית המשפט לבירור 'אשמתה' של המדינה, לבקר את דרכי התנהלותה והחלטותיה [...]. העברת המוקד מהדיאלוג בדבר אשמתו ואחריותו של נאשם, אל עבר בירור התנהלותה של המדינה - תחטא למהותו של ההליך הפלילי. היא תגרום לכך שהמסר החברתי הרצוי לא יועבר - לא לנאשם, גם לא לחברה. הנאשם יעבור מעמדת 'הגנה' לעמדת 'התקפה'; מאמציו ירוכזו בהוכחת אשמתה של המדינה, ואילו ההכרה בחטא והחזרה למוטב - יקופחו. אין חולק על החשיבות הרבה שבניהול הליך הוגן, בשמירה והקפדה על זכויות חשודים ונאשמים. ברם, הליך הוגן לחוד, והיפוך סדרי הדין בפלילים לחוד. ההליך הפלילי יכול לסבול משיבה אחת בלבד" (פסקה 52 לפסק דינו של השופט נ' סולברג, הדגשות הוספו - ע.מ.).

עמדה זו אומצה בדעת הרוב בדנ"פ 5387/20 רותם נ' מדינת ישראל (15.12.2021) (ראו, למשל, פסקה 11 לפסק דינו של השופט א' שטיין, כאשר דומה שחששו מסרבול ההליך הפלילי מקבל משנה תוקף שעה שמועלית הטענה לאכיפה בררנית לאחר מתן הכרעת הדין; פסקה 2 לפסק דינו של השופט י' עמית). במקרה שלפנינו, כבר מתחילת

ההליך המשפטי, וביתר שאת לאחר שניתנה הכרעת הדין, הופנו חיצו הביקורת של הנאשמת כלפי כולי עלמא - כלפי השוטרים בשטח, כלפי התביעה, כלפי העדים, ובאופן לא ראוי אף כלפי בית המשפט עצמו (ראו למשל תגובת ההגנה מיום 22.9.2022, פסקה 18) - רק לא כלפי הנאשמת עצמה, שכמאמר השופט נ' סולברג הפכה מ"נאשמת" ל"מאשימה".

15. יובהר - אין משמעות הדבר שלא ניתן עוד להעלות טענות בעלות אופי מנהלי במסגרת ההליך הפלילי, אולם שומה יהיה על בית המשפט שיידע לבחור את המקרים המתאימים. ובמילותיו של השופט י' עמית בפסק הדין בעניין קשקוש:

"...הגנה מן הצדק היא אכן כלי דיוני שההליך הפלילי מעמיד לרשות בית המשפט לשם ביקורת מינהלית, אולם השימוש בכלי זה צריך לחזור למידותיו הראויות, וכפי שציינתי בעניין נוח "לא די לנאשם להגות את מילת הקסם 'אכיפה בררנית' על מנת לפתוח את פתח מערת המידע" ובית המשפט נדרש "לסנן" טענות אלה, שאם לא כן, אין לדבר סוף..."

באותה פרשה, בה יוחסה לנאשם עבירה של מעשה מגונה בפומבי, נקבע שעל בית המשפט לבחון כחלק מטענה לאכיפה בררנית כללית - להבדיל מטענה לאכיפה בררנית בין מספר מעורבים באותו מעשה - את סוג העבירות: עבירות חמורות אל מול עבירות קלות, עבירות נפוצות אל מול עבירות חריגות או מיוחדות, עבירות מיוחדות אל מול עבירות שמעוררות רגישות מיוחדת (פסקה 25). ואולם, גם בכך לא סגי, שכן -

"...אפילו היה המערער מוכיח כי לצד עשרות התיקים בהם הוגש כתב אישום בגין מעשה מגונה בפומבי, קיימים עוד עשרות תיקים בהם לא הוגש כתב אישום, או שהתיק הסתיים בהסדר מותנה, לא היה בכך כדי לקדם את טענתו לאכיפה בררנית. אסביר. כל תיק פלילי הוא בגדר "תפירה ידנית" שלוקחת בחשבון את השילוש הבא: העבירה ונסיבותיה - העושה - ונפגע העבירה. שקלול הנתונים בכל תיק ותיק מחייב בחינה פרטנית תוך התחשבות במגוון של שיקולים - במישור הראייתי, במישור של האינטרס הציבורי ובמישור של נפגעי העבירה. לכן, כל ניסיון להכניס לתבנית אחת את כל המקרים של מעשה מגונה בפומבי לא יצלח" (פסקה 27; ההדגשות הוספו - ע' מ').

דברים אלו, שנקבעו בהקשר של הגשת כתב אישום יפים, בשינויים המחויבים, גם בנוגע לעתירת הנאשמת להתחשבות בעושה. כך, הכנסה ל"משוואה" של נתונים סטטיסטיים של כמות כתבי האישום בעבירות דומות, תוך ניתוח של מאפייני כל אירוע ואירוע, לצד התחשבות בשיקולים ראייתיים ושיקולים הנוגעים לעניין הציבור בהגשת כתב האישום במובנו הרחב, היא משימה כמעט בלתי אפשרית, בפרט כאשר עסקינן בעבירה נפוצה. כזכור, האירוע המתואר בכתב האישום שלפנינו תועד כמעט מתחילתו. מכאן ניתן להניח שכתב האישום הוגש בהסתמך הן על "מראה עיניים" והן על "משמע אוזניים". צפייה בהתנהגותה החריגה של הנאשמת כלפי השוטרים בזמן אמת מובילה למסקנה שככל שהתביעה הייתה נמנעת מלנקוט בצעד של הגשת כתב אישום, דומה היה הדבר להתעלמות בוטה והעלמת עין של התביעה ממעשי הנאשמת כלפי השוטרים, החלטה שככל שהייתה מתקבלת, הייתה בלתי סבירה. ניסיון החיים מלמד (והדברים אף עולים

מהנתונים הסטטיסטיים שהוצגו) שעל פי רוב מוגשים כתבי אישום בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו שלא כעבירה יחידה אלא כעבירה הנלווית ל"עבירת מקור". ואולם, אין חולק על כך שהחוק אינו מחייב זאת ועל התביעה לשקול כל מקרה לגופו, תוך מתן המשקל הראוי לנסיבות המקרה ולנסיבות החשוד [רע"פ 6478/18 קמארי נ' מדינת ישראל(?)]. ואכן, אף מהנתונים שהוצגו מטעם ההגנה עולה באופן ברור שבמקרים המתאימים הוגשו כתבי אישום בעבירת הפרעה לשוטר כעבירה בודדת, גם אם מספרם אינו גדול. בענייננו, חשוב להזכיר, שהנאשמת הורשעה לא רק בעבירה של הפרעה לשוטר, אלא גם בעבירה של התנגדות למעצר, כך שהדיון בסוגיה ממילא הופך תיאורטי.

16. גם טענת ההגנה כי עבירת ההתנגדות למעצר נבלעת בתוך עבירת הפרעה לשוטר, דינה להידחות, בהינתן שמן הראוי היה להעלותה במהלך ניהול התיק, בפרט בשלב הסיכומים, ולא כטענה המופנית כנגד הכרעת הדין לאחר שניתן. חשוב מכך, ממילא ייקבע עונשה של הנאשמת בהסתמך על מעשיה, וברי שלא תיענש פעמיים על אותו מעשה. מכל מקום, הנתונים הכמותיים היבשים שהוצגו מטעם ההגנה אינם יכולים ללמד על נסיבות האירועים ועל נסיבות מבצעי העבירות ומכאן שלא ניתן להסתמך עליהם.

בהקשר זה אציין שאף בטענה שלפיה כתב האישום הוגש על מנת להיטיב את מצבו של השוטר ולסייע לו בהליך האזרחי המתנהל במקביל בינו לבין הנאשמת אין על מה לסמוך, שכן די בחומר הראיות שהוצג במהלך הליך ההוכחות כדי להצדיק את החלטת המאשימה להגיש כתב האישום במקרה זה.

17. בבחינת למעלה מן הצורך אציין שטענת ההגנה על כך שלא הוצע לנאשמת "הסדר מותנה" היא טענה שמוטב היה לה לולא הועלתה משהועלתה, זאת משני טעמים עיקריים. האחד, הנאשמת לא ביקשה להפנותה להליך מסוג זה בשום שלב של ההליך ולמעשה לא ניהלה כל משא ומתן עם המאשימה (תגובת המאשימה, פסקה 4). השני, והוא העיקר, ממילא לא קיבלה הנאשמת אחריות על מעשיה עד לרגע זה ממש, באופן ששומט את הקרקע תחת האפשרות לסיים את עניינה בהסדר מותנה (סעיף 67ב(א) לחסד"פ). העלאת הטענה בשלב שלאחר מתן הכרעת הדין אף אינו ראוי, שכן קשה להלום התנהלות משפטית ראויה בו אדם המורשע בדין, לאחר שלא קיבל אחריות על מעשיו וניהל הליך הוכחות, ישנה כוון וינסה להימלט מאימת הדין לאחר שקיבל את תוצאות הכרעת הדין שאינן לטעמו. ואם לא די בכל אלו, הרי שהתנהלות הנאשמת לאורך ההליך הארוך שהתנהל נגדה מלמד שגם אם הייתה טוענת כי היא מקבלת אחריות על מעשיה, היה זה בבחינת מעט מדי ומאוחר מדי ובבחינת דברים שנאמרים מן השפה אל החוץ במטרה לחמוק מעונש.

18. נוכח כל המקובץ, בהינתן שלא הוכח שהגשת כתב האישום במקרה זה הייתה בלתי סבירה או בלתי מידתית, וודאי שלא באופן קיצוני המצדיק התערבות בית המשפט, מצאתי שדין הבקשה לביטול כתב האישום להידחות.

19. משנדחו עתירות הנאשמת לביטול כתב האישום ולביטול ההרשעה, מצאתי לקבוע בנסיבות המקרה שלפנינו מתחם עונשי הנע בין מאסר מותנה ושל"צ או קנס משמעותיים ועד 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות.

קביעת עונשה של הנאשמת בתוך המתחם

20. הנאשמת כבת 22, נעדרת עבר פלילי, אולם בעלת 7 הרשעות תעבורה, המלמדות על זלזול מתמשך בחוק, כמו למשל נהיגה ברכב שהשימוש בו נאסר, נהיגה בשעה שרשיון הנהיגה פקע ואי ציות לתמרור עצור. הנאשמת ניהלה את משפטה עד תום ולא קיבלה אחריות על מעשיה לאורך ההליך כולו.

ב"כ הנאשמת עתר להפנות את הנאשמת לשירות המבחן ואילו התביעה התנגדה. לאחר שנתתי דעתי לטיעוני הצדדים, מצאתי כי דין הבקשה להידחות. מדובר, כאמור, בנאשמת שלא קיבלה כל אחריות למעשיה, אף לא בשלב בו ניתנה לה הזדמנות לומר את דבריה טרם גזירת הדין, אותו ניצלה לצורך הטחת אמירות מתריסות לעבר התובע. גם בתשובה לשאלה מפורשת אותה הפנית לב"כ הנאשמת במהלך טיעוניו - האם הנאשמת מעוניינת להשתלב בהליך טיפולי, לא ניתנה תשובה חד משמעית (עמ' 81 לפרוט' מיום 14.9.2022 ש' 33-31).

הנאשמת ביצעה את העבירות כאשר הייתה כבת 20, ומשכך היא נכנסת לקבוצת ה"בגירים צעירים", שאינם זוכים אמנם לפטור מעונש, אולם בפסיקה הוכרה האפשרות להתחשב בהם בעת גזירת דינם.

21. לטענת הנאשמת היא חוותה בעברה חוויה "לא נעימה" עם שוטרים, אולם דבריה אלו לא הוכחות בשלב המשפט או בשלב הטיעונים לעונש, כאשר אדגיש את קביעותיי בהכרעת הדין בדבר חוסר היכולת להסתמך על דברי הנאשמת כשלעצמם. מנגד, הוגשו בשלב שלאחר ישיבת הטיעונים לעונש שלושה מסמכים שנכתבו על ידי שני רופאים פסיכיאטריים שטיפלו בנאשמת בשנים האחרונות. הראשון מיום 13.7.2020 מאת ד"ר בוואקני השאם, והשניים האחרים מיום 16.6.2021 מאת פרופ' ברוך ספיבק. מטעמים של צנעת הפרט לא אפרט את תוכן המסמכים, ודי אם אציין כי הנאשמת אובחנה כלוקה ב- PTSD עקב פגיעות שונות שחוותה בעבר, בעלת נכות קבועה וצורך בשיקום מורכב. מאחר שמסמכים אלו הוגשו, כאמור, לאחר שהסתיימה ישיבת הטיעונים לעונש, לא ניתנה למאשימה ההזדמנות לחקור את עורכי התעודות. על אף האמור, מצאתי ליתן משקל משמעותי לתוכן המסמכים, שנערכו, כאמור, על ידי רופאים מוסמכים. ביום שנקבע לשימוע גזר הדין הוגש מטעם הנאשמת אישור המוסד לביטוח לאומי מיום 29.9.2022, לפיו הנאשמת זכאית לקצבת נכות החל משנת 2018.

22. התביעה עתרה לחייב את הנאשמת בפיצוי השוטר שוורץ, בעוד שב"כ הנאשמת התנגד לכך. לאחר שנתתי דעתי לטיעוני הצדדים, ובהינתן מטרות הפיצוי בהליך הפלילי, מצאתי שאין מקום לחייב את הנאשמת בפיצוי השוטר במסגרתו. כאמור, ועל כך אין חולק, לא נגרמה לשוטר במהלך האירוע כל פגיעה בגוף או בנפש. למרבה הצער סופגים שוטרים במהלך עבודתם קריאות מקריאות שונות מקרב אזרחים, קריאות ואמירות המגיעות לעתים אף לאיומים של ממש. ואולם, דווקא בשל כך אין מקום לערוך "מדרג קללות" או "התנהגויות בלתי הולמות" אחרות שיצדיקו פיצוי לשוטרים, שכן הדבר עלול להוביל למדרון חלקלק, ולהתמקדות השוטר בטפל ולא בעיקר במהלך טיפול באירוע אליו הוא נקרא או נקלע.

23. לאחר ששקלתי את השיקולים לקולא ולחומרא שפורטו לעיל, מצאתי למקם את עונשה של הנאשמת בשליש התחתון של המתחם, אולם לא באופן שיוטל עליה עונש של מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, שספק רב בעיניי אם תמצא מתאימה לו. אף עונש מוחשי בדמות צו של"צ אינו מתאים לנאשמת, שכן מדובר בעונש המוטל על מי שעבר הליך שיקומי או שהביע רצון לעבור הליך כאמור, שלא כנאשמת. האפשרות היחידה שנותרה היא להטיל על הנאשמת

לשלם קנס כספי, שמצד אחד אמור להלום את נסיבות המקרה ולהביע את שאט הנפש ממעשיה, ומצד שני אמור להתחשב בנתוניה האישיים ובמצבה הכלכלי. בעניין זה לא נטען דבר על ידי ההגנה, אולם ניתן להבין מכתב האישום שהנאשמת עבדה בשעתו כשליחה, וממכתבו של ד"ר ספיבק עולה שהיא לא הצליחה להשתלב בעבר במקומות עבודה שונים.

24. אשר על כן אני גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. קנס כספי בסך ₪ 7,500 או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם עד ליום 1.12.2022 והיתרה בכל אחד לכל חודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד.

ב. מאסר למשך 3 חודשים אותו לא תישא הנאשמת אלא אם תעבור בתוך תקופה של 3 שנים מהיום על עבירה נגד שוטרים, לרבות התנגדות למעצר.

25. ניתן צו כללי למוצגים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, ז' תשרי תשפ"ג, 02 אוקטובר 2022, בהעדר הצדדים.